

»GDO NAN MAŠE S HÜDEKOVE GRABE?«

Slovenski jezik in književnost

raziskovalna naloga

Avtorice: Lucija Žuran
Nadija Fejzić
Lana Kristovič

Mentorici: Laura Mohorko Kumer
Nika Lorbek

Cirkulane, 2024

»Guči po belansko, ka te razme celi svet.«

(Belanski guč)

ZAHVALA

Naše raziskovalne naloge ne bi bilo brez informatorjev, krajanov Cirkulan, ki so nam zaupali svoja hišna imena. Posebna zahvala gre Miri Voglar, Miri Petrovič, Ani Črnivec in učiteljici Marinki Petrovič.

Iskrena zahvala gre tudi našima mentoricama, ki sta nam približali domače narečje in nas usmerjali pri izdelavi naloge. Hvala tudi učiteljici Vesni Koren, ki je poskrbela za prevod povzetka v angleški jezik.

KAZALO

1 UVOD.....	5
1.1 Cilji raziskovanja.....	5
1.2 Hipoteze.....	5
1.3 Metode raziskovanja.....	5
2 TEORETIČNI DEL.....	7
2.1 Geografska opredelitev Cirkulan.....	7
2.2 Belanski govor in haloško narečje.....	8
2.3 Hišna in ledinska imena.....	8
3 RAZISKOVALNI DEL.....	10
3.1 Analiza pridobljenega gradiva.....	10
4 RAZISKAVA IN ANALIZA REZULTATOV.....	22
5 ZAKLJUČEK.....	26
6 VIRI IN LITERATURA.....	27

POVZETEK

Cirkulane, biser v Halozah, slovijo po pristni domači govoricici – belanskem govoru. O belanskem guču, kot mu rečejo domačini, lahko prebiramo v slovarju *Belanski narečni govor*. Le malokdo pa ve, da so med domačini še zmeraj prisotna domača, hišna imena. Devetošolke smo se odločile, da raziščemo nesnovno kulturno dediščino našega kraja in pokažemo, da je tudi nam, mladim, pomembno ohranjanje tradicije.

V raziskovalni nalogi smo predstavile Cirkulane in specifiko belanskega govora. V teoretičnem delu smo pozornost namenile hišnim in ledinskim imenom, četudi smo se v nalogi poglobljeno ukvarjale le s hišnimi imeni. Hišna in ledinska imena so namreč medsebojno povezana, zato se nam je zdelo prav, da predstavimo oboja. V empiričnem delu naloge smo analizirale dobljene priimke – fonološki zapis izgovorjave, tvorba svojilnega pridevnika iz hišnega imena oz. poimenovanja gospodarja, kratek zapis izvora hišnega imena in, v kolikor je bilo le-to podano s strani informatorjev, zanimivost o nosilcih letega. S pomočjo ankete, namenjene učencem od 5. do 9. razreda, smo preverile aktualnost hišnih imen med mladimi in prišle do zanimivih, a ne tako nepričakovanih rezultatov. Naši zaključki so bolj spodbuda mladim in želja po ohranjanju tradicije, dediščine in največjega zaklada, ki so nam ga zapustili naši dedki in babice – jezika, ki se odraža tudi preko hišnih imen.

Ključne besede: hišna imena, Cirkulane, haloško narečje, dialektologija, nesnovna kulturna dediščina.

SUMMARY

Cirkulane, the jewel of Haloze, is famous for its authentic local language – the Bela dialect. Many people who come to visit our place are not familiar with the fact that there are still local, house names present among the locals. We decided to explore the rich heritage of the Slovenian language and our region. We would like to show that preserving tradition is of great importance for young people, too.

Especially among younger generations, the field of dialectology is often misunderstood, overlooked, or unexplored. Almost everyone native to Haloze and living in Cirkulane is proud to say whose "valley" they come from, "whose" land grows the most fertile vine, and "whose" hill they grew up on. Therefore, researching house and fallow names in Cirkulane is an exceptional opportunity to upgrade the dialect knowledge among young people, as well as to preserve people's folklore. As we ourselves are growing up in families native to Haloze, our decision to explore house and fallow names and their meaning in the municipality of Cirkulane certainly proved to be the right one. The empirical part helped us analyse to what extent such names for houses and estates have been preserved among young people. The language of Haloze has been accompanying us since we were born and we would like to pass on this kind of linguistic tradition to future generations with the help of the newly created dictionary.

Our conclusions are also an encouragement for young people as well as an aspiration to preserve the tradition, the heritage and the greatest treasure left to us by our grandparents – the language which is also reflected in house names.

Keywords: house names, Cirkulane, Haloze dialect, dialectology, intangible cultural heritage.

1 UVOD

Sošolke iz Osnovne šole Cirkulane-Zavrč, lokacija Cirkulane, smo kar nekaj časa razmišljale o temi raziskovalne naloge. Ker se v Cirkulanah, majhni občini v osrčju Haloz še zmeraj sliši domača beseda, nas je pritegnilo prav to. Prav tako nam je bila naloga v izjemen izziv, saj eni izmed nas slovenščina sploh ni materni jezik. Po razmisleku in odraščanju v domačem kraju smo tako prišle do spoznanja, da so v Cirkulanah še zmeraj prisotna pristna domača poimenovanja, ki se prenašajo iz roda v rod. Pri pouku slovenščine se vseskozi srečujemo s knjižno izreko, učiteljici pa vselej opozarjata na pomen ohranjanja narečne besede, ki je tudi med mladimi še zmeraj prisotna. Ko smo vrstnike vprašale o poznavanju hišnih imen, poznavanju njihovega izvora in uporabi le-teh v današnjem času, smo prišle do enotne odločitve o temi raziskovalne naloge. Odločile smo se, da bomo raziskale poznavanje hišnih imen, njihovo uporabo, rabo med mladimi ter poznavanje njihovega izvora, vezano na kraj našega bivanja. Odpravile smo se na teren in se povezale tudi z Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske (RAGOR), ki se med drugim ukvarja s slovenskimi hišnimi imeni, ki so jih leta 2020 uspelo vpisati tudi na seznam nesnovne kulturne dediščine. S pomočjo njihovih univerzalnih vprašalnikov za informatorje smo na terenu preverile obstoj in uporabo hišnih imen, nazivanje gospodarja in rabo imena v vsakdanu. Pomembno se nam je zdelo, da nosilce hišnega imena vprašamo po izvoru poimenovanja ter za slednje najdemo ustrezno slovarsko razlago. Raba hišnih imen med mladimi se preveri s pomočjo ankete. Za potrebe kvalitetne analize ter možnosti vpisa rezultatov v register RAGOR-jevega spletnega portala www.hisnaimena.si smo pri raziskavi podrobno analizirale naselje Cirkulane.

1.1 Cilji raziskovanja

Cilji naše raziskovalne naloge so:

- Ozaveščanje o pomembnosti ohranitve hišnih imen, ki so vezane na Cirkulane.
- Izdelava raziskave o uporabi hišnih imen med učenci, da z anketo preverimo poznavanje in rabo.
- Zapisovanje in snemanje gradiva na terenu, pridobljenega pri informatorjih s prilagojenim vprašalnikom.
- Seznanitev z različnimi dialektološkimi knjigami, prispevki in slovarji.
- Kratka opredelitev belanskega govora, vezanega na haloško narečje.
- Aktivno sodelovanje z RAGOR in vpis na spletni portal www.hisnaimena.si, s hišnimi imeni v naselju Cirkulane, občine Cirkulane.
- Izdelava spletnega slovarja hišnih imen v občini Cirkulane.

1.2 Hipoteze

Zastavile smo si sledeče hipoteze:

- Hišna imena uporabljajo predvsem starejši prebivalci in prebivalke občine Cirkulane.
- Mladi ne poznajo in ne uporabljajo hišnih imen.
- Večina prebivalcev, ki uporabljajo hišna imena, izvora le-tega ne poznajo.
- Hišna imena v občini Cirkulane so v večini izpeljanke iz osebnih imen.
- Hišna imena se izvorno v večini ne navezujejo na poklic in/ali način življenja nosilca imena.

1.3 Metode raziskovanja

Raziskovanje je potekalo počasi in premišljeno. Po naboru in pregledu literature s področja dialektologije, smo se lotile raziskave na terenu. Sestavile smo vprašanja za informatorje in se odpravile na teren. Vzporedno s pridobivanjem virov s strani informatorjev, smo pregledale zbrano literaturo in se lotile zapisa teoretičnega dela naloge.

Na terenu smo se osredotočile na iskanje informatorjev, ki poznajo in uporabljajo hišno ime. Dogovorile smo se, da pri tem ne bomo uporabljale starostne omejitve, ki bi verjetno pripomogla k

hitrejšemu naboru imen, ampak se bomo osredotočile na čim večje število informatorjev in s tem dobile celovitejšo sliko o uporabi hišnih imen v praksi.

Poiskale smo torej ljudi, za katere nam je učiteljica povedala, da se imenujejo informatorji. Pogovore smo snemale, hkrati smo delale zapiske. Posnete govore smo zapisale po slišanjem, tj. v prostem zapisu. Dobljeno gradivo smo zapisale v tabelo, dodale fonetični zapis narečnega izgovora in narečni zapis uporabe hišnega oz. ledinskega imena v praksi. Izvor imen smo iskale v spletnih in tiskanih slovarjih ter priročnikih.

Za učence od 5. do 9. razreda smo pripravile spletno anketo. Dobljene podatke smo analizirale in prišle do ugotovitev, koliko učencev pozna in/ali uporablja hišna imena oz. kako so le-ta razširjena med mlajšo populacijo.

2 TEORETIČNI DEL

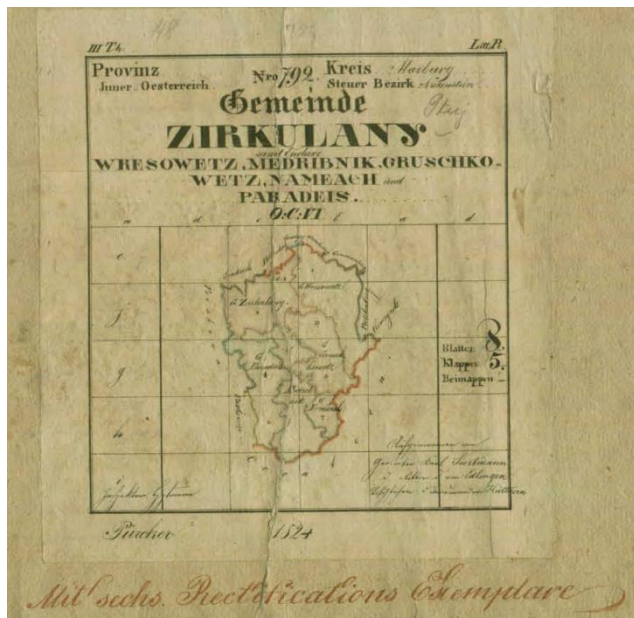
2. 1 Geografska opredelitev Cirkulan

Cirkulane so majhna občina v osrčju Haloz, ki je v današnji podobi šele od leta 2006. Poprej je bila v občine večkrat pridružena in razdružena z okoliškimi kraji – denimo zdajšnjima občinama Zavrč in Gorišnica («Zgodovina občine», b. d.). Danes samostojno občino tvori trinajst naselij: Cirkulane, Brezovec, Dolane, Gradišča, Gruškovec, Mali Okič, Medribnik, Meje, Paradiž, Pohorje, Pristava, Slatina in Veliki Vrh. Na vzhodu se občinska meja stika občine Zavrč, na zahodu krajevno skupnost Leskovec, na severu jo obdaja reka Drava, na jugu in jugovzhodu hrvaško Zagorje (Prašnički idr., 2016).

Prebivalci naselij občine Cirkulane se že od nekdaj poznani kot Belani. »Ime je nastalo iz imen voda, saj se večina vodovja z gričev in iz grab tega območja sceja v medribniški potok Bèlica in pohorsko-slatinsko Belàno, ki se v Cirkulanah združita v Bélo, ta pa se pod gradom Borl zliva v Dravo.« (Prašnički idr., 2016) To je torej smiselna povezava, iz katere izhaja poimenovanje Belanov in balanščine oz. belanskega guča.

Slika 1: Posnetek zaslona na zemljevidu, ki označuje področje Cirkulan. (Pridobljeno s <https://www.google.com/maps>)

Slika 2: Fotografija iz franciscejskega katastra - prikaz področja Cirkulan iz leta 1824. (Žuran, 2024)

V Franciscejskem katastru za Štajersko (1823-1869) lahko Cirkulane zasledimo kot Zirkulany, obsegajoč naselja Brezovec, Gruškovec, Medribnik, Meje, Paradiž, Wresowetz, Zirkulany, Gruschkowetz, Medribnik, Nameach, Paradeis (M792 Cirkulane, k.o., Franciscejski kataster za Štajersko). Prav tako v abecednem seznamu lastnikov zemljišč v Cirkulanah zaznamo poimenovanje območja Barbara, kar je v svojih zapisih uporabila tudi dialektologinja Zinka Zorko (Zorko, 1998).

2.2 Belanski govor in haloško narečje

Haloško narečje je kot del panonske narečne skupine zelo posebno. O njem imamo namreč zelo malo poročil. V 19. stoletju se je mnogim raziskovalcem jezika zdel govor Haložanov nenavaden. Zorkova pravi, da so ga označili kot zanimivega in čudnega. Ko so Haložani prišli na Ptuj prodajat sadje, so jih ljudje slišali takole: »Človek urnega jezika je Haložan; poskakuje namreč pri vsakej tretji ali četrti besedi z glasom na vidoko in potem spet nazaj; proti koncu stavka pa besede neprijetno zateza. To nenaravno naglašanje je krivo, da ga težko razumeš in te lahko smeh posili, dasi drugače dobro slovenščino govori, in le nekoliko sosednje hrvaščine vpete« (Zorko, 2005). Nekateri jezikoslovci (npr. Rigler in Raič) so haloški govor označili za podaljšek južnopohorskega dialekta, nekateri pa ga povezali tudi s prileškim dialektom. Enotnega haloškega narečja ni, saj je že med vasicami veliko razlik (prav tam, 2005).

Belanski govor se imenuje po prebivalcih Cirkulan, saj so slednji že od nekdaj imenovani za Belane. Temu botruje potok Belica. Belanski guč ima tako prav posebne značilnosti. Poleg tridesetih osnovnih slišanih glasov izstopa zlasti naglašen in dolgi a, po katerem prepoznamo Belanca.

V belanskem govoru poznamo samoglasnike a, â, ä, e, e, i, o, o, u, u, ü ter samoglasniški zlogotvorni l, n in r. Zinka Zorko je govorila o monoftongičnem samoglasniškem sistemu (Zorko, 1998). S črko ä zapisujemo širok glas, ki je med vokaloma a in e: 'pä:tek (petek), â predstavlja kratko zaokroženo izgovorjen a, glasovno med a in o: 'fâšenk (pust). Črka ü se izgovori kot ustnično zaokroženi prednji i, prisotna je v besedi 'lü:č. Dvoustnični v oziroma polsamoglasnik, ki ga najdemo med naglašanim dolgim samoglasnikom in soglasnikom ali za naglašanim dolgim samoglasnikom a: kot končnica opisnega deležnika ali kot transformirani l pred šumniki, zapišemo s črko ũ - 'a:ũto (avto), 's'pa:ũ (spal), 'da:ũč (daleč). V posameznih besedah belanskega govora se na koncu zloga sliši rahel prehod dolgega e v i, kar lahko označimo s črko ĩ - 'ne:ĩ (ne). Slednja označuje tudi oslavljeni j na koncu zloga: g'nojĩ (gnoj). Zvočnik v se pred samostalniki, pred zvenečimi nezvočniki b, d, g, z, ž in zvočniki m, n, r, l, j izgovarja kot v: 'vudriti (udariti), 'v'be:ge (umikajoče), 'v'le:čti (vleči). Pred nezvenečimi nezvočniki in na koncu zloga v preide v f: f'sa:ki (vsak), 'o'fca (ovca). Končni -m večinoma preide v -n: sto'jji:n (stojim). Sklop lj se velikokrat skrajša v l – k'lü:č (ključ), sklop šč v š – 'ti:šati (tiščati) (Prašnički idr., 2016).

Tudi Zinka Zorko je kot zanimivost izpostavila specifično intonacijo pri govoru, pri čemer je mislila predvsem glasovni pomik navzgor. Kot zanimivost je navedla tudi razliko med visoko in nizko intonacijo. Med zaznanimi posebnostmi je izpostavila razporejanje naslonskega niza, ki se razlikuje od knjižne norme, zanikanje, tvorjenje polstavkov, uporaba povratnega osebnega zaimka si, zamenjava glagolskega vida in da ženska uporablja moško glagolsko obliko (Zorko, 1998).

2.3 Hišna in ledinska imena

Janez Keber hišna imena enači z vzdevki in jih kot takšne uvršča v posebno kategorijo. Meni, da so v preteklosti na podeželju imela velik pomen. »To so imena, ki se držijo hiše, kmetije, domačije, in sicer ne glede na to, da so se v njih pogosto menjavali gospodarji z različnimi priimki.« (Keber, 2002) Pojasni, da je njihova raba na podeželju sicer upadla, a so hišna imena še zmeraj v uporabi. S tem se kaže izročilo imen, vzdevkov in/ali priimkov nekdanjih gospodarjev. Posamezna imena se navezujejo na dejavnost prednikov (Keber, 2002). Od leta 2020 so hišna imena (poznana tudi kot domača, vulgarna/vulgo imena) vpisana na seznam nesnovne kulturne dediščine, ki se prenaša preko ustnega izročila (»Raba hišnih imen«, b. d.).

Pomembnost ohranitve hišnih imen je v eni izmed knjižic *Kako se pri vas reče?* podrobno opisal Klemen Klinar (Klinar, 2021). Navaja, da s hišnimi imeni označujemo ne le domačije, polja, travnike in gozdove, ki tem domačijam pripadajo temveč tudi ljudi, gospodarje teh domačij. »Ta 'domača' imena so nastala iz potrebe po lažjem ločevanju domačinov med seboj in so se na domačijah obdržala kljub menjavi lastnikov in njihovih priimkov.« (Klinar, 2021) Slednje v svojem prispevku *Ledinska in hišna imena v vasi Čadrg – del kulturnega izročila* izpostavi tudi Barbara Ivančič Kutin (Ivančič Kutin, 2006) in opozorila na povezavo med hišnimi in ledinskimi imeni. Kot je zapisala, so ledinska imena enačena s terenskimi in

kot takšna zajemajo imena polj, njiv, pašnikov, travnikov, poti, dolin, sotesk, gozdov ... Ledinska imena so kot takšna sestavljena iz svojilnega pridevnika in dodatka za opis značilnosti terena oz. namembnosti neke površine (npr. njiva, travnik, vrh, gorica ...) (prav tam). Poznavanje ledinskih imen pripomore pri iskanju izvorov zbranih hišnih imen.

Barbara Ivančič Kutin (2006) in Klemen Klinar (2021) sta izvor hišnih imen opisala zelo podobno. Tako lahko sklepamo, da hišna imena najpogosteje izvirajo iz:

- ledinskih imen,
- krajevnih imen,
- osebnih imen,
- priimkov,
- vzdevkov (običajno na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca), imen živali, rastlin, predmetov, jedi ipd.,
- poimenovanja dejavnosti in/ali poklica,
- statusa domačije v vasi.

Zinka Zorko je med starimi hišnimi imeni na področju Cirkulan (ona to področje arhaično označi kot področje Barbare) izpostavi *Krapec, Šipek, Čohaš, Tomašinec, Keber, Kovač, Devek, Halček, Hudek, Hadanček* (Zorko, 1998). O hišnih imenih je pisal tudi Vladimir Bračič, ki se je v svojem članku osredotočil na rodne Cirkulane. Zapisal je, da je (bila) tudi v Halozah navada, da ima domačija hišno ime. »*To ime se posamezne domačije drži tudi skozi daljša obdobja, čeprav se priimki pri tem menjujejo.*« (Bračič, 1994) Izpostavil je tudi možnost, da se domače hišno ime ob prihodu zeta k hiši spremeni – domačija prevzame njegovo hišno ime. Bračič je z učenci zgodovinarskega krožka naše osnovne šole pred tremi desetletji zbral domača hišna imena v naši občini. Bračič je opozarjal na spremenjena in izginula hišna imena. Za naselje Cirkulane je zapisal, da je to vaško naselje, z videzom urbaniziranega naselja, ki je brez pravega kmečkega prebivalstva. Prebivalci so se imenovali Vareščani, kraj Vareš, a da so po svetovnih vojnah večinoma pomrli oz. se izselili. Že leta 1994 je tako opozoril na izgubo starih hišnih imen. Ljudje, ki so si v Cirkulanah ustvarili družine, so večinoma zaposlitev iskali zunaj domačega kraja, zato je prišlo do popolne spremembe strukture prebivalstva. Tako so nastala nova, drugačna hišna imena (Bračič, 1994).

Lokalni kaplan Primož Lorbek, ki je zaradi narave svojega dela močno vpet v lokalno skupnost, posledično pa dodobra pozna razmere v domačem kraju, nam je povedal, da je v zadnjih dveh oziroma treh desetletjih ogromno hišnih imen v Cirkulanah preprosto izzvenelo, izginilo. Slednje pripisuje izseljevanju in demografskim spremembam, priseljevanju tujcev iz drugih okolij, držav, kultur ter posledični nepopolni prilagoditvi novi kulturi (Lorbek, 2024, ustni vir).

3 RAZISKOVALNI DEL

Informatorje smo nagovorile z naslednjimi vprašalnicami:

- Zanima nas, kako vas imajo po domače?
- Kako je poimenovan gospodar?
- Ali morda veste, zakaj imate takšno domače ime, od kod prihaja, na kaj točno se navezuje, zakaj ste ga nekoč dobili?

Vprašanja smo po potrebi dodajale in se prilagajale situaciji. Pogovore smo posnele in hišna imena naknadno zapisale dobesedno po slišanjem.¹

3. 1 Analiza pridobljenega gradiva

Po pregledu zbranega gradiva in poslušanju posnetku smo tako pričele z analizo zbranih hišnih imen.

Bälä:nci (uradno Majcenovič) || **Bälä:nč -oŋ** prid.

Hišno ime je izpeljano iz pridevnika *belánski* oz. *belěnski*, ki se nanaša na Beláne oziroma območje občine Cirkulane v smislu belanski govor, belanski 'gu:č. Tako utemeljujemo, da je hišno ime izpeljano iz krajevnega imena (Prašnički idr., 2016).

Bera:s, tudi Bara:s (uradno Arbeiter) iz Brezovca || **Bera:s -oŋ** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *beravs* v pomenu *der Bettler* v pomenu berač. Tako sklepamo, da je hišno ime izpeljano iz dejavnosti nosilca (Pleteršnikov slovensko-nemški, spletni slovar).

Bezgo:fčovi (uradno Lesjak) iz Cirkulane 68 A || **Bezgo:fč -oŋ** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *bezgóvec* in pridevnika *bezgóvčov* v pomenu *bezgov grm*, iz *bezga*. Tako utemeljujemo, da je hišno ime nastalo iz imena rastline (Prašnički idr., 2016).

Hišno ime se v občini Cirkulane pojavlja že več kot 200 let.

Blo:žaki (uradno Žuran) iz Cirkulane 76 || **Blo:žak -oŋ** prid.

Nekateri ustni viri pričajo tudi o tem, da bi se naj ime pojavilo po sinu Napoleonovega vojaka, ki je nekoč hodil po naših krajih in imel z domačinko otroka. Slednjemu je bilo ime Blažej.

Informator je povedal, da so se gospodarji ukvarjali z obdelovanjem goric (vinogradov), kmetovanjem, gojenjem živine. Gospodar je bil govornik, preostalim vaščanom je priskočil na pomoč ob telitvah. Hišno ime je na območju Cirkulan prisotno več kot 200 let.

---

¹ V analizo so vključena zgolj hišna imena, pridobljena direktno pri informatorjih, saj so nam ti podali pravilno izgovorjavo hišnega imena ter pravilno obliko nazivanja gospodarja.

Br'ki, tudi Br'kovi (uradno Kolednik) iz Cirkulane 25c/Pristava 12a || **B'r̥k - o̥f** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *brki* in *brk* v pomenu *dlake pod nosom* in *brez obzirov*, tako se nanaša na vzdevek, pridobljen na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (SSKJ², spletni slovar).

Informator je povedal, da so bili za gospodarje značilni brki, sicer so se ukvarjali s poljedelstvom in kmetijstvom. Hišno poimenovanje se na področju občine Cirkulane pojavlja okoli 200 let.

Cigla:r, Ci:gleri (uradno Petrovič, Pintarič) iz Brezovca in Cirkulan || **Cigla:r - o̥f** prid., **Ci:gler - o̥f** prid.

Hišno ime je izpeljano iz pridevnika *ciglěni* in samostalnika *cigel* v pomenu *zidak*, *opeka* in se nanaša na poimenovanja dejavnosti in/ali poklica (Prašnički idr., 2016).

Informator je povedal, da je gospodar, po katerem so dobili hišno ime, za druge izdeloval opeko. Nekdanji gospodarji so imeli veliko kmetijo z goricami (vinogradi), dekleta so delala na večjih kmetijah. Hišno ime je na območju občine Cirkulane prisotno v zadnjih 100 ali 200 letih.

Ča:bleki, Ča:blekovi (uradno Letonja) || **Ča:blek - o̥f** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *čabel* v pomenu *žebelj* in se nanaša na poimenovanja dejavnosti in/ali poklica oz. pripomočkov, ki jih pri tem poklicu (zidar) nosilec imena uporablja (Prašnički, idr. 2016).

Čarne:ci, Čarne:čovi (uradno Voglar) || **Čarne:č - o̥f** prid.

Hišno ime je nastalo prek vzdevka iz občne besede *črnek* v pomenu *človek črne rase*, tudi *črnolasec*, *temnolasec* in kot takšno tako izvira iz vzdevka na podlagi osebnih lastnosti, značilnosti nosilca hišnega imena (Keber, 2021).

Č'r̥ki (uradno Jerenec) || **Č'r̥k - o̥f** prid.

Hišno ime je izpeljano iz podstave *črk-*, izpeljane iz glagola *črkati* v pomenu *okorno pisati* oz. tako *človek, ki okorno piše*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (SSKJ², spletni slovar).

Po navedbah informatorja je družina izhajala iz grabe lovskega doma. Dedek, ki je bil Črkov, se je preselil v vikend in s sabo prinesel ime, ki je postalo ledinsko poimenovanje – Črkov breg.

Debela:ki (uradno Vidovič, tudi Debeljaki) || **Debela:k - o̥f** prid.

Hišno ime je izpeljano iz priimka Debeljak, ki je nastal iz ekspresivnega zaznamovanega vzdevka *debeljak* v pomenu *debel človek*. Ime kot takšno je tvorjeno iz pridevnika *debel* s priponskim obrazilom *-jak*. Vzdevek je nastal kot lastnost oz. posebnost posameznika, nosilca hišnega imena (Keber, 2021).

De:veki (uradno Bedrač) iz Cirkulan 78 || **De:vek - o̥f** prid.

Informator ni znal podati razlage o izvoru hišnega imena. Po pregledu strokovne literature in priročnikov nismo prišle do zaključka o izvoru hišnega imena.

Nosilec hišnega imena se je ukvarjal s kmetovanjem in tesarstvom, nasplošno z obdelavo lesa. V občini Cirkulane se hišno ime pojavlja več kot 320 let.

'Du:gōski, Du:gōvski (uradno Kolednik) || **'Du:gōski** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *doga*, narečno *dùga*, kar predstavlja leseno deščico, iz katerih so narejeni leseni sodi. Dugoski predstavlja osebo – dogarja, tesarja, ki se ukvarja z izdelavo lesenih sodov, zato to hišno ime uvrščamo med imena, nastala iz poimenovanja dejavnost in/ali poklica nosilca (Prašnički idr., 2021).

Du:gi (uradno Meznarič) || **Du:g -ōf** prid.

Hišno ime je izpeljano iz pridevnika *dúgi* v pomenu *dolg, daljši* in se nanaša na vzdevek, pridobljen na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (Prašnički idr., 2016).

Fo:rki (uradno Belšak) || **Fo:rk - ōf** prid.

Informator ni znal podati razlage o izvoru hišnega imena. Po pregledu strokovne literature in priročnikov nismo prišle do zaključka o izvoru hišnega imena.

Fe:rdi (uradno Krajnc) || **Fe:rd -ōf** prid.

Hišno ime je nastalo iz krajšanja osebnega imena *Ferdinand* v pomenu *Ferdinandov sin*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz osebnih imen (Keber, 2021).

Fi:da:bari (uradno Fridauer) || **Fi:da:bar - ōf** prid.

Hišno ime je izpeljano iz priimka *Fridauer*, tudi *Fridau*, ki ga lahko izvorno povezujemo z nemškim samostalnikom *Friede* v pomenu *mir, zaščita*. Tako so verjetno prvotno poimenovali lastnika zaščitenega, ograjenega zemljišča, predvsem priimek *Fridauer*, kar označuje tvorjenka na *-er*, označujoč *prebivalca*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz priimkov (Keber, 2021).

F'ti:čeki (uradno Brlek) || **F'ti:ček - ōf** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *ftič* v pomenu *ptič*, nanašajoč se na pernato žival in/ali iznajdljivega, prebrisanega človeka. Iz tega sklepamo, da se hišno ime nanaša na vzdevek, pridobljen na podlagi poimenovanja živali (SSKJ² in Slovar stare knjižne prekmurščine, oboje spletni slovar).

Fi:lmani (uradno Štumberger) iz Cirkulan 41 || **Fi:lman -ōf** prid.

Informator je povedal, da so jih domačini poimenovali Filmani v povezavi z nemško besedo *vieler* v pomenu *veliko*, saj so imeli veliko premoženja, zemlje in občutka večvrednosti. Hišno ime je tako nastalo na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca.

Nosilec hišnega imena se je ukvarjal z gostinstvom. Lado Štumberger je bil učitelj kemije, biologije in fizike. V občini Cirkulane se hišno ime pojavlja več kot 300 let.

Golobi:čini (uradno Belšak) || **Golobi:čini -of** prid.

Hišno ime je tvorjeno iz poimenovanja znanega ptiča *golob* z dodanim priponskim obrazilom *-ičin*. Golob je simbol miru, zato je verjetno vzdevek prvotno opisoval miroljubnega, blagega človeka, morda tudi koga, ki se je z golobi ukvarjal. Hišno ime izvira iz poimenovanja živali (Keber, 2021).

Grābe:rski (uradno Kelc) || **Grābe:rski** prid.

Hišno ime je nastalo iz poimenovanja prebivalcev grabe v pomenu grape, globeli ter izpeljanka iz samsotalnika *grāber* v pomenu *gaber*. Hišno ime tako izvorno povezujemo z vzdevkom za rastline in/ali poimenovanja naravnih pojavov (Keber, 2021).

Gra:ci (uradno Emeršič) || **Gra:č -of** prid.

Hišno ime je verjetno nastalo preko vzdevka iz nemškega poimenovanja prebivalca Gradca, tj. *Grazer* v pomenu *prebivalec avstrijskega mesta Graz*, ki je nastal iz slovenske pomanjševalnice občne besede *grad*, tako je bil prvoten pomen tudi *prišlek iz Graza*. Hišno ime je kot tako izpeljano iz krajevnega poimenovanja (Keber, 2021).

G'radí:ški (uradno Arnečič) || **G'radí:ški** prid.

Hišno ime je nastalo iz naselbinskega imena Gradišče oz. poimenovanja prebivalca Gradišča, tj. Gradiščan v pomenu *prebivalec Gradišča ali prišlek iz njega* (Gradišče je naselje v občini Cirkulane). Hišno ime tako izvira iz krajevnega imena (Keber, 2021).

G'ra:ndovi (uradno Klajderič) || **G'ra:nd - of** prid.

Hišno ime ima verjetno furlanski ali beneški izvor, nastal kot vzdevek preko italijanskega samostalnika *grande* v pomenu *velik*. Hišno ime je tako nastalo na podlagi posebnosti oz. lastnosti nosilca imena (Keber, 2021).

Gre:goši || **Gre:goš - of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz rojstnega imena *Gregor*, ki je nastalo iz svetopisemskega imena *Gregorius*. Kot takšno lahko razlagamo v povezavi *sin Gregorja*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz osebnega imena nosilca (Lenarčič, 2012 in Keber, 2021).

Xab`jānāki** (uradno Kokol) || **Xab`jānāk - of prid.

Hišno ime izhaja iz rojstnega imena Habjan, ki je različica imena Fabjan, ki je latinskega izvora. S priponskim obrazilom *-ek* poudarimo majhnost, drobnost v pomenu *majhen Habjan*, zelo verjetno povezano s pomenom *sin Habjana*. Hišno ime tako izvira iz osebnega imena (Keber, 2021).

Xa:lčeki (uradno Kojc) iz Cirkulan 77 || **Xa:lček -oř** prid.

Hišno ime je izpeljano iz besede *halček*, ki predstavlja del za zaviranje na vozu. Ime tako uvrščamo med imena, nastala iz poimenovanja predmetov.

Nosilca hišnega imena – brata, sta se ukvarjala s kmetovanjem, živinorejo, obdelovanjem goric (vinogradov). V občini Cirkulane se hišno ime pojavlja več kot 320 let.

X`rasti:nski** (uradno Grobenski, tudi Petrovič) || **X`rasti:nski prid.

Hišno ime je izpeljano iz pridevnika *hrastinski* v pomenu *prebivalec*, prvotno v pomenu *prebivalec Hrastine ali prišlek iz le-te*, vse vezano na naselbinsko ime Hrastina (naselje na Hrvaškem, od Cirkulan oddaljeno okoli 90 kilometrov). Tako lahko hišno ime uvrščamo med imena, nastala iz krajevnih imen (Keber, 2021).

X`rä:nki** (uradno Kozel) || **X`rä:nki -oř prid.

Hišno ime je nastalo preko vzdeyka iz poimenovanja začimbe *hren*, v prvotni navezavi na *hud, piker, jezljiv, oster človek* z dodanim priponskim obrazilom *-ki*. Ime se izvorno navezuje na poimenovanje rastlin in/ali osebnostne posebnosti ter lastnosti nosilca (Keber, 2021).

Xü:deki (uradno Petrovič) iz Pristave 7 || **Xü:deki -oř** prid.

Po navedbah informatorja, ki se je navezoval na zgodovinske raziskave, je hišno ime povezano s hrvaškim področjem Hajduk, od koder je pribežal mož, ki je na omenjenem področju storil nek zločin oz. kaznivo dejanje. Ko so ga prestregli, so mu dali na izbiro, ali gre za hlapca ženi s štirimi otroki ali v ječo. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz krajevnih imen.

Nosilec hišnega imena se je ukvarjal s kmetovanjem, živinorejo, obdelovanjem goric (vinogradov). V občini Cirkulane se hišno ime pojavlja več kot 400 let.

Jü:rič(ak) (uradno) iz Cirkulan || **Jü:rič(ak) -oř** prid.

Hišno ime je nastalo iz pomenske podstave *Jur*, nastale po krajšanju imena Jurij, v pomenu *sin Juriča*, tudi *Juriča*, tvorjeno s priponskim obrazilom *-ovi*. Izvorno tako ime uvrščamo med izpeljanke iz osebnega imena nosilca hišnega imena (Keber, 2021).

Jü:rekovi (uradno Fajfar) || **Jü:rek -oř** prid.

Hišno ime je izpeljano iz imena *Jürek*, različice imena *Jurček*, navezujoč na krajšavo osebnega imena Jurij. Z obzirom na navedeno, hišno ime izhaja iz osebnega imena gospodarja (Prašnički idr., 2016 in Keber, 2021).

Klä:ižarovi || **Klä:ižar -oř** prid.

Hišno ime je po preglasu *-a v -e* nastalo iz imena *Klajžar*, ki je nastalo iz krajšanja imena *Miklavž*, tj. *Klavž* z dodanim priponskim obrazilom *-ar*. Ime lahko razlagamo tudi preko poimenovanja prebivalcev

Klavž v pomenu *prišlek iz Klavža* (naselje v občini Tolmin, od Cirkulan oddaljeno okoli 254 kilometrov). Tako hišno ime uvrščamo med imena, nastala iz krajevnih imen (Keber, 2021).

Klɔ:jčekovi (uradno Kelc) || **Klɔ:jček -ɔf** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *klójc* v pomenu *suhi sadni krhelj*. Glede na navedeno ugotavljamo, da je hišno ime izpeljano iz poimenovanja dejavnosti nosilca (Prašnički idr., 2016).

Kɔpi:nski (uradno Milošič) iz Cirkulan || **Kɔpi:nski** prid.

Hišno ime je izpeljano iz narečne besede *kopina*, *kopije* v pomenu *robida*, *robidnica*, *robidje*, *robidovo grmičevje*. Prvotni imetnik hišnega imena je lahko bival tudi ob zemljišču z robidjem ali je bil njegov lastnik. Ime tako izvira iz poimenovanja dejavnosti nosilca imena (Keber, 2021 in Prašnički idr., 2016).

Koreja:ki (uradno Korenjak) || **Koreja:k -ɔv** prid.

Hišno ime je nastalo preko priimka *Korenjak*, *Korenak*, ki je nastal preko vzdevka *korenjak* v razlagi *velik, močen, krepek, trden človek*. Hišno ime lahko razlagamo tudi kot *Korenjaki* (narečno *Korejaki*) v pomenu *prebivalec Korenjaka*, vse vezano na naselbinsko ime *Korenjak* (naselje v občini Zavrč, od Cirkulan oddaljeno okoli 6 kilometrov). Tako lahko hišno ime uvrščamo med imena, ki so izvirajo iz priimkov in iz krajevnih imen (Keber, 2021 in SSKJ², spletni slovar).

Koreja:čki (uradno Kelc) iz Brezovca || **Koreja:čk -ɔf (Koreja:čki)** prid.

Hišno ime je pomanjševalnica hišnega imena *Korejaki* in je kot takšno izpeljano iz priimka nosilca dejavnosti in krajevnega poimenovanja (Keber, 2021 in SSKJ², spletni slovar).

Korä:nski (uradno Vidovič) iz Brezovca ali Cirkulan || **Korä:nski** prid.

Hišno ime izhaja iz občne besede *koren* v pomenu *odebeljeni del korenine nekaterih rastlin*. Ime je nastalo po predstavi o krepkosti, trdnosti korena, korenine, korenike, lahko se navezujemo tudi na ekspresiven pomen *velik, močan človek*. Izvorno je zelo blizu hišnemu imenu *Korejački*. Priponsko obrazilo *-jski* kaže na vnos kroatizmov, kar lahko pripisujemo lokacijski bližini Hrvaške. Hišno ime povezujemo z imeni, nastalimi po poimenovanju rastlin (Keber, 2021).

K'ra:li (uradno Kokol) iz Brezovca || **K'ra:l -ɔf** prid.

Hišno ime je izpeljano iz besede *kralj*, kar lahko povezujemo s statusom domačije v vasi in razlago kdor je zaradi določenih sposobnosti najpomembnejši v svojem okolju (SSKJ², spletni slovar).

(Pri) Kɔva:či (uradno Zamuda) iz Gradišča 116 b || **Kɔva:č -ɔf** prid.

Hišno ime je izpeljano iz poimenovanja dejavnosti oz. poklica. *Kováč* je tisti, ki z udarci kladiva ali s strojnim stiskanjem oblikuje, obdeluje kovino (SSKJ², spletni slovar).

Kova:č (uradno Petrovič) iz Medribnik 4 || **Kova:č -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz poimenovanja dejavnosti oz. poklica. Kováč je tisti, ki z udarci kladiva ali s strojnim stiskanjem oblikuje, obdeluje kovino (SSKJ², spletni slovar).

Hišno ime se v občini Cirkulane pojavlja že več kot 320 let. Prvi gospodar, nosilec tega hišnega imena, se je izučil za kovača, njegov brat je imel kovačijo. Sicer so se ukvarjali s kmetovanjem, živinorejo in obdelovanjem goric (vinograda) v Gruškovcu.

Krü:xek (uradno Gavez) iz Cirkulan 15 || **Krü:xek -of** prid.

Hišno ime je izpeljanka iz narečne besede *krùh* v pomenu *kruh - pečeno živilo iz moke, vode, kvasa*. Poimenovanje, nastalo iz vzdevka, izvira iz 15. stoletja in temelji na primerjavi *dober kot kruh*. Tako lahko hišno ime izvirno uvrstimo med imena, nastala preko vzdevka na podlagi posebnosti in lastnosti nosilca ter poimenovanja dejavnosti (SSKJ², spletni slovar in Keber, 2016).

Kü:pači (uradno Gabrovec) || **Kü:pač -of** prid.

Informator ni znal podati razlage o izvoru hišnega imena. Po pregledu strokovne literature in priročnikov nismo prišle do zaključka o izvoru hišnega imena.

Korøši:čari (uradno Korošec) iz Brezovca || **Korøši:čar -of** prid.

Hišno ime je verjetno nastalo preko vzdevka iz priimka *Korošec*, tj. *Korošic*, s katerim je poimenovan prebivalec Koroške. Ime se v pomenu *prišlek, priseljenec s Koroške*. Hišno ime uvrščamo med imena, nastala iz priimkov in krajevnih imen (Keber, 2021).

Korpička, Korpičovi (uradno Arbeiter) iz Cirkulane 11 || **Korpičak -of** prid.

Hišno ime je nastalo kot izpeljanka samostalnika *kórpa*, ki izvira iz nemškega samostalnika *der Korb* v pomenu *košara* s priponskim obrazilom *-ič*. Hišno ime tako izhaja iz vzdevka, poimenovanja dejavnosti in/ali poklica nosilca (Prašnički idr., 2016).

Gospodarji so se ukvarjali s pletenjem košev in košar – korp, iz tega izvira njihovo hišno ime. V občini Cirkulane se poimenovanje pojavlja več kot 320 let.

La:biši (uradno Pintarič) iz Brezovca || **La:biš -of** prid.

Informator ni znal podati razlage o izvoru hišnega imena. Po pregledu strokovne literature in priročnikov nismo prišle do zaključka o izvoru hišnega imena.

Le:nčeki (uradno Lenart, tudi Milošič) || **Le:nček -of** prid.

Hišno ime je nastalo po krajšanju rojstnega imena *Lenart*, tvorjen s priponskim obrazilom *-ček*, ki pomeni manjšalnost, ljubkovalnost. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz osebnih imen oz. v konkretnem primeru iz priimka (Keber, 2021).

Li:pasi (uradno Štumberger) iz Cirkulan || **Li:pas -oř** prid.

Hišno ime je nastalo iz drevesnega poimenovanja *lipa*, lahko ga razlagamo tudi preko samostalnika *lipe* z ekspresivnim pomenom *omejen, neumen moški*. Tako hišno ime uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca in poimenovanj rastlin (Keber, 2021 in SSKJ², spletni slovar).

Lü:kači || **Lü:kač -oř** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *lũk*, ki je značilen za vzhodna slovenska narečja, v pomenu *čebula*, kar lahko povezujemo s poimenovanjem dejavnosti nosilca hišnega imena (pridelovanje čebule) (Prašnički idr., 2016).

Märge:čkini (uradno Majhen) || **Märge:čkini** prid.

Hišno ime je nastalo iz imenske podstave *Marg-*, ki je zelo verjetno nastala po krajšanju osebnega imena *Margareta*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz osebnega imena (Keber, 2021).

Medve:dovi (uradno Vidovič, tudi Hrnčič) || **Medve:d -oř** prid.

Hišno ime je nastalo iz živalskega poimenovanja *medved*. Ljudi, ki so jim nadeli vzdevek *medved*, načeloma povezujejo z močjo in drugimi lastnostmi ogromne gozdne živali, denimo navidezno nerodnostjo, požrešnostjo, zaspanostjo ... Hišno ime uvrščamo med imena, nastala preko vzdevka na podlagi posebnosti oz. lastnosti nosilca ali poimenovanja živali (Keber, 2021).

Mä:ixeni (uradno Majhen) || **Mä:ixen -oř** prid.

Hišno ime je izpeljano iz priimka Mehen, le-to iz samostalnika *mah – menən – mehenj – das Moos*, navezujoč se na podrast v okolici, kjer so živeli predniki. Hišno ime tako uvrščamo med imena, pridobljena preko vzdevkov rastlin (Pleteršnikov slovensko-nemški, spletni slovar).

Mi:šaki (uradno Kelc) || **Mi:šak -oř** prid.

Hišno ime je nastalo preko vzdevka iz občne besede *mišak* v pomenu *mišji samec*. Hišno ime tako izvorno uvrščamo med imena, nastala iz vzdevkov imen živali (Keber, 2021).

M'lâ:karoři (uradno Mlakar) iz Cirkulane 19 || **M'lâ:kar -oř** prid.

Hišno ime je izpeljano iz priimka Mlakar v pomenu *prišlek iz Mlake (tudi mlake)*. Ime tako uvrščamo med imena, nastala iz krajevnih poimenovanj (Keber, 2021).

Gospodarji so se ukvarjali s prevozništvom s konji, kmetovanjem, razvažanjem pošiljk, pri kmetovanju so pomagali tudi drugim, obdelovali so gorice (vinograde) v Gruškovcu.

M'rka:či (uradno Petrovič) iz Brezovca || **M'rka:č -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz pridevnika *mrk* v ekspresivnem pomenu *nekdo, ki redko pokaže pozitivno razpoloženje, pozitiven čustveni odnos*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (SSKJ², spletni slovar).

Q:fsekovi (uradno Štumberger) || **Q:fsek -of** prid.

Hišno ime je povezano s poimenovanjem žita *oves* prek vzdevka iz pomanjševalnice *ovsek*, v narečju *ofsek*, verjetno nanašajoč se na osebo, ki je imela veliko opravka z ovsom. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala prek vzdevkov rastlin (Keber, 2021).

O:rbä:tari (uradno Arbeiter) || **O:rbä:tar -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz priimka Arbeiter, le-to iz nemškega samostalnika *der Arbeiter* v pomenu *delavec*, navezujoč se na dejavnost oz. osebo, ki opravlja fizično delo. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi dejavnosti in/ali poklica nosilca (SSKJ² in Pleteršnikov slovensko-nemški, oba spletna slovarja).

Papež(ov)i (uradno Kozel) iz Dolan || **Papež -of** prid.

Hišno ime izhaja iz vzdevka za poimenovanje funkcije *papež* v ekspresivnem pomenu *kdor je na nekem področju najpomembnejši, najbolj priznan*, kot takšno tako hišno ime izvira iz položaja domačije v vasi (Keber, 2021).

Pa:vleki (uradno Kumer) || **Pa:vlek -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz rojstnega imena *Pavel*, prvotno v pomenu *sin Pavla*. Hišno ime uvrščamo med izpeljanke iz osebnih imen (Keber, 2021).

Petâji (uradno Emeršič) iz Cirkulane 87 || **Petâj -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *peta* v pomenu *opora kakega orodja ali opreme ali zadnji del stopala* in dodanim priponskim obrazilom *-ja*. Ime se lahko nanaša na nosilca dejavnosti, tj. izdelovalca opor za orodje oz. opremo ali vizualno na del telesa, tj. zadnji del stopala. Hišno ime uvrščamo med imena, nastala na podlagi dejavnosti in/ali poklica posameznika in posebnosti, lastnosti nosilca (Keber, 2021 in Prašnički idr., 2016).

Hišno ime se v občini Cirkulane pojavlja že več kot 320 let.

Po'la:nčeki (uradno Veit) || **Po'la:nček -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz samostalnika *Polánc*, v pomenu *poljanec, prebivalec s polja*, navezujoč se na krajevno poimenovanje (Prašnički idr., 2016).

'Pr:čk(ov)i (uradno Štumberger) || **'Pr:čk -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz glagola *prčkati* in samostalnika *prčkarija* v pomenu *delati brez načrta in rezultata, opravljanje dela brez vidnega rezultata in počasno, zamudno delo*. Hišno ime je tako nastalo iz poimenovanja dejavnosti nosilca imena (Prašnički idr., 2016).

Pre'mo:čak(ov)i (uradno Kelc) || **Pre'mo:čak -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz krstnega imena *Primož* oz. *Premož* s prvotnim pomenom *sin Primoža*. Ime tako uvrščamo med imena, nastala iz osebnih imen (Keber, 2021).

Pre'mo:ve:rjaki (uradno Jurgec) || **Pre'mo:ve:rjaki -of** prid.

Hišno ime je izpeljanka iz nemškega samostalnika *der Maurer* v pomenu *zidar*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi dejavnosti in/ali poklica nosilca imena (Nemški spletni slovar).

Ra:kiši (uradno Milošič) || **Ra:kiš -of** prid.

Hišno ime je izpeljanka iz vzdevka živali *rak* z dodanim priponskim obrazilom *-iš*. Slednje lahko povezujemo s pomenom *sin Raka*, ki je bil poimenovan po vizualnih podobnostih spominjal na raka. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz poimenovanja posebnosti, lastnosti nosilca in/ali vzdevka živali (Keber, 2021).

Rü:žni (uradno Hvalec) || **Rü:žni** prid.

Hišno ime je izpeljanka iz hrvaške besede *ružno* v pomenu *grd*, navezujoč se na vzdevek, pridobljen na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (Hrvaško-slovenski spletni slovar).

S'mä:tki (uradno Tetičkovič) || **S'mä:tki -of** prid.

Hišno ime povezujemo z občno besedo *smet* v slabšalnem pomenu *nepomemben, malovreden človek*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca imena (Keber, 2021).

Str'nski (uradno Rakuš) || **Str'nski** prid.

Hišno ime je verjetno nastalo iz pridevnika *strnen*, v povezavi s *strnom*, zelo verjetno navezujoč se na *strnišče* v ekspresivnem pomenu *neobrita brada* ter tako posredno na osebo, posameznika z neobrito brado. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca hišnega imena (Keber, 2021).

Sla'vi:či (uradno Kolednik) || **Sla'vi:č -of** prid.

Hišno ime verjetno izhaja prek vzdevka ptice – *slavca*, z dodano, vrinjeno črko *-i*. Ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi vzdevkov živali (Keber, 2021).

Svr'žini, tudi Svr'žina (uradno Emeršič) iz Brezovca || **Svr'žini - oř** prid.

Hišno ime je nastalo iz samostalnika *svrž* v pomenu drevesna veja, ki se nanaša na vzdevek, nastal iz občne besede *svržnjak* v pomenu *čvrst, grčav, močan človek*. Tako hišno ime uvršamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (Prašnički idr., 2016 in Keber, 2021).

Škrägä:ti (uradno Karo) || **Škrägä:t -oř** prid.

Hišno ime je nastalo prek vzdevka iz občnega poimenovanja *škrget* v pomenu *škripanje, drdranje, grkanje*, hkrati so tako poimenovali ptico *kosec*. Vzdevek so običajno nadeli posamezniku, katerega govor je spominjal na škripajoče drgetanje. Ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (Keber, 2021).

Šoba:ri (uradno Žumbar) || **Šoba:r -oř** prid.

Hišno ime je nemškega izvora, nastalo iz samostalnika *der Schuber* v pomenu *kovček*. Iz slednjega lahko sklepamo, da je nosilec imena opravljal dejavnost izdelovanja kovčkov v smislu, da je bil čevljar ali usnjar. Ime tako uvrščamo med imena, nastala iz poimenovanja dejavnosti in/ali poklica nosilca (Keber, 2021).

Šo:štari (uradno Fajt) iz Brezovca || **Šo:štar -oř** prid.

Hišno ime izhaja preko vzdevkov poklicnih poimenovanj – *šoštar, šoster, šošter*, izvorno iz nemške v pomenu *čevljar*. Hišno ime tako izvira iz dejavnosti in/ali poklica nosilca imena (Keber, 2021 in Prašnički idr., 2016).

Š'te:fekovi (uradno Hercog) || **Š'te:fek -oř** prid.

Hišno ime je izpeljanka iz osebnega imena *Štef*, ki je različica moškega osebnega imena *Štefan, Štefek* v pomenu mlajši ali manjši Štefan. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz osebnih imen (Prašnički idr., 2016).

Š'tro:sarovi || **Š'tro:sarovi -oř** prid.

Hišno ime je sorodno priimku *Štravs*, nastalo po krajšanju *-av-* v *-o-*, kar je značilno le za določena narečja. Sicer lahko hišno ime razlagamo preko nemškega samostalnika *der Strauß* v pomenu *noj*, navezujoč se na pernato okrasje na glavi. Po vzdevku iz srednjevisokonemškega *strūz* v pomenu *odpor, upor, prepir, razdor*, lahko ime povežemo z osebo, ki se rada prepira. Tako hišno ime uvršamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (Keber, 2021).

Š'tü:migar (uradno Štumberger) iz Cirkulane 42 || **Š'tü:migar -oř** prid.

Hišno ime je krajšana oblika priimka *Štumberger*, ki je nastalo iz naselbenskega imena *Štumberg* v pomenu *prebivalec oz. prišlek iz Štumberga*. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala iz krajevnih poimenovanj (Keber, 2021).

Informator je povedal, da se hišno poimenovanje na področju občine Cirkulane pojavlja več kot 200 let.

'Šu:ki (uradno Emeršič) || **'Šu:k -of** prid.

Hišno ime je izpeljanka samostalnika *štúk* v pomenu *zvonenje z velikim zvonom pred mašo* in se nanaša na dejavnost nosilca hišnega imena, v tem primeru zvonarja oz. tistega, ki pred mašo zvoni z velikim zvonom (Prašnički idr., 2016).

Pri'Šu:ki (uradno Štumberger) iz Cirkulan || **'Šu:k -of** prid.

Hišno ime je izpeljano iz glagola *šukati* v pomenu *drsati z nogama po podu in tepsti*. Hišno ime uvrščamo med imena, nastala iz dejavnosti nosilca (Pleteršnikov slovensko-nemški, spletni slovar).

Tu:nčini (uradno Kokol) || **Tu:nčin -of** prid.

Hišno ime je izpeljanka iz *Tūna*, *Tūnek*, *Tūnček*, *Tone*, različice osebnega imena *Anton*. Tako hišno ime uvršamo med imena, nasatla iz osebnega imena (Prašnički idr., 2016).

Vä:däki (uradno Vidovič) || (široki e) **Vä:däki -of** prid.

Hišno ime izhaja prek vzdevka iz narečne besede *vede* v pomenu *vedec, poznavalec*, torej oznaka nekoga, ki je veliko vedel, se na nekaj zelo spoznal. Hišno ime tako uvrščamo med imena, nastala na podlagi posebnosti, lastnosti nosilca (Keber, 2021).

Zępi (uradno Kolednik) || **Zęp -of** prid.

Hišno ime je nastalo iz rojstnega imena *Zep*, ki je ena izmed slovenskih narečnih različic nemškega imena *Jpsef, Joseph* oz. *Jožef*. Prvotno se je nanašalo na *sin Jožefa*. Kot takšno lahko ime uvrstimo med hišna imena, nastala iz osebnih imen (Keber, 2021).

Žü:pski (uradno Arnečič) iz Cirkulan || **Žü:pski** prid.

Hišno ime je verjetno povezano z občno besedo *župa* v fevdalizmu *skupnost prebivalcev ene ali več vasi ali njeno ozemlje*, zastarelo poimenovanje za *župnijo*, vezano na prebivalca župe. Hišno ime tako izvira iz širšega poimenovanja vasi, lahko rečemo statusa v vasi (Keber, 2021).

Žira:novi (uradno Žuran) iz Cirkulan || **Žira:n -of** prid.

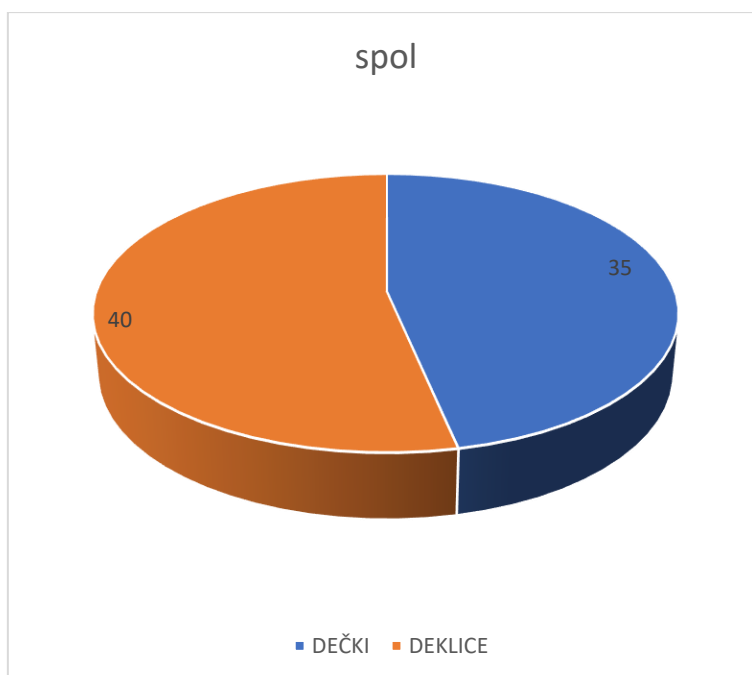
Hišno ime je izpeljano iz priimka *Žuran*, ki je nastal iz priimka *Žur* ali *Žura*, povezanama z obcnima besedama *žúr, žúra* v pomenu *sirotko* ali z občno besedo *žúra*, narečno v pomenu *gošča na dnu soda*, prvotno navezujoč na osebo, ki je imela opravka s sirotko ali s sodi. Hkrati je ime možno izvorno povezovati s *kržljavim, zaostalim, pritlikavim, zanikrnim človečkom* ali zoološkim pojmom v pomenu *čebelar*. Tako skelpamo, da je hišno ime izpeljano iz dejavnosti in/ali poklica nosilca imena (Keber, 2021).

4 RAZISKAVA IN ANALIZA REZULTATOV

Dvainosemdeset hišnih imen, analiziranih v raziskovalnem delu, smo razporedile glede na izvor in prišle zanimivih ugotovitev. Dvanajst hišnih imen izvira iz krajevnih poimenovanj, dvanajst je izpeljanih iz osebnih imen. Le dve hišni imeni sta izpeljani iz priimkov, pet iz poimenovanj živali in sedem iz poimenovanj rastlin. Devetnajst hišnih imen je izpeljanih iz poimenovanj posebnosti oz. lastnosti, sedemnajst iz dejavnosti in/ali poklica nosilca imena. Tri hišna imena povezujemo s statusom domačije/kmetije v vasi, eno s poimenovanjem predmeta, štirim pa izvora nismo uspele določiti.

K reševanju spletnega anketnega vprašalnika smo povabile učence in učence od 5. do 9. razreda šole v Cirkulanah.

V anketi je sodelovalo 75 učenk in učencev, od tega 35 dečkov (47 %) in 40 deklic (53 %), starih med 10 in 14 let.

Večina udeležencev – enainštirideset oz. 55 %, je navedla, da je hišno poimenovanje še zmeraj prisotno, v uporabi. Pri štiriintridesetih anketirancih oz. 45 % domačega poimenovanja nimajo, ne poznajo.

Kar dobrih 69 % vseh sodelujočih v anketi oz. dvainpetdeset učenk in učencev je navedlo, da jih sošolci ne poznajo pod domačim imenom. Zgolj triindvajset oz. dobrih 30 % anketirancev je med vrstniki poznanih pod domačim imenom.

Le slabih 39 % anketirancev oziroma devetindvajset učenk in učencev je s strani krajanov in sosedov poznana pod domačim hišnim imenom. Velika večina – dobrih 61 % oz. šestinštirideset sodelujočih je navedlo, da jih sosedje in krajan ne poimenujejo z domačim imenom.

Zgolj osem sodelujočih je navedlo, da pozna izvor hišnega imena. Velika večina (skupno dobrih 89 %) je navedla, da izvora ne pozna oz. na vprašanje ni odgovorila.

Hišna imena, ki so jih navedli anketiranci: Ergečovi/Ergeci, Solinovi, Gustlnovi, Blažekovi, Slapniški, Petajovi, Bložakovi, Zamodovi, Brlekovi, Dučevi/Dučovi, Belšakve, Hadenkovi, Grofovi, Prašnički,

Cesarovi, Petrusovi, Zamudvi, Plefkači, Prko, Oreški, Zavec, Ržakovi, Rojs, Zulovi, Drajsigari, Kokotovi, Horvatovi, Barčinovi, Klinčevi, pri Žulovih, Benci, Filčovi, Rahlini/Rohlina, Škec, Štrlekari.²

Na podlagi ankete smo ugotovile, da se nekateri priimki ponavljajo, hišna imena razlikujejo.

---

² Hišna imena, pridobljena v anketi, v podrobno dialektološko in izvorno analizo niso bila vključena, saj bi lahko pri fonološkem zapisu prišlo do nepravilnosti.

5 ZAKLJUČEK

Z raziskovalno nalogo smo dokazale, da je domača, pristna govornica v naših koncih še zmeraj močno prisotna. Ob začetku pisanja naloge smo si zadale cilj, da bomo ozaveščale o pomembnosti ohranitve hišnih imen, kar nam je – po naši oceni, zelo dobro uspelo. K razmišljanju o hišnih imenih nismo spodbudile le informatorje, s katerimi smo govorile na terenu, ampak tudi učence od 5. do 9. razreda, ki so sodelovali z reševanjem spletne ankete.

Pisanja naloge smo se lotile sistematično. Po uvodnem pregledu strokovne literature in pisanju vprašanj za informatorje, smo se odpravile na teren. Na terenu smo si pomagale tudi z vprašalniki, ki so nam jih posredovali iz Razvojne agencije Zgornje Gorenjske, ki se ukvarja z raziskovanjem hišnih imen. Pred nekaj leti so poskrbeli, da so hišna imena vpisana na seznam nesnovne kulturne dediščine in naša velika želja je bila, da z njimi sodelujemo. Njihov glavni pogoj je bil, da je raziskava opravljena na visokem nivoju. Na terenu smo dobile dvainosemdeset različnih hišnih imen in njihovih različic ter prišle do ugotovitev, da se domača poimenovanja razlikujejo med vasmi in med posameznimi generacijami uporabnikov imen. Starejši uporabniki denimo uporabijo hišno ime Hūdeki, mlajši poslovenjeno obliko Hūdekovi. Prav tako smo ugotovile, da se nekatera hišna imena v občini (vsaj) podvajajo, kar pripisujemo preseljevanju potomcev primarnega nosilca hišnega imena. Veliko hišnih imen je izginilo, Vladimir Bračič je to ugotavljal že leta 1994 in slednje pripisal dejstvu, da se ljudje preprosto izseljujejo iz Cirkulan bližje Ptuju. Dobljenim hišnim imenom smo poiskale izvor. V kolikor izvora informator ni znal navesti, smo iskale v leksikonih in slovarjih. Ob koncu raziskave pa smo oblikovale lasten spletni slovar hišnih imen v občini Cirkulane, ki je javno dostopen preko domene šolske spletne strani.

Med pisanjem raziskovalne naloge smo uspešno potrdile in/ali ovrgle zastavljene hipoteze.

Zagotovo lahko potrdimo hipotezo, da hišna imena uporabljajo predvsem starejši prebivalci in prebivalke občine Cirkulane. Slednje smo potrdile tudi z anketnim vprašalnikom in terenskim raziskovanjem, pri čemer smo ugotovile, da hišna imena v večini uporabljajo starejši prebivalci.

Hipoteze, da mladi ne poznajo in ne uporabljajo hišnih imen, ne moremo ne potrditi in ne ovreči. 55 % učencev je povedalo, da doma še zmeraj uporabljajo hišna imena, 30 % anketiranih učencev je odgovorilo, da jih po domačem imenu poznajo tudi vrstniki. Menimo, da je to nizek odstotek, ki pa vendarle dokazuje, da so mladim domača imena pomembna in jih jemljejo za svoja. Za popolno potrditev ali zavrnitev hipoteze pa bi potrebovali več anketirancev.

Prav tako lahko potrdimo zadano hipotezo, da večina prebivalcev, ki uporablja hišna imena, izvora tega ne poznajo. Hkrati se po izvoru niti ne sprašujejo, saj jim je hišno ime mnogokrat celo pomembnejše od priimka oz. so med ljudmi poznani zgolj po hišnem imenu.

Zagotovo lahko ovzremo tudi trditev, da so hišna imena v občini Cirkulane v večini izpeljanke iz osebnih imen. V raziskavi smo namreč zasledile le dvanajst hišnih imen, ki so izpeljana iz osebnega imena, prevladujejo pa imena, vezana na dejavnost in/ali poklic ter posebnosti oz. lastnosti nosilca imena, s čimer lahko posledično ovzremo tudi hipotezo, da se hišna imena izvorno v večini ne navezujejo na poklic in/ali način življenja nosilca imena.

Raziskovalna naloga prinaša pomemben vidik pri ohranjanju nesnovne kulturne dediščine, nov košček v mozaik dialektologije in jezika našega kraja. Dokler bomo mladi negovali naš jezik, bo »belanski guč« živel. In dokler bomo mladi ohranjali domača, hišna imena, bo duh naših prednikov še zmeraj zaznaven.

6 VIRI IN LITERATURA

- Bezljaj, F. (1982). *Etimološki slovar slovenskega jezika, druga knjiga: K – O*. Mladinska knjiga.
- Bračič, V. (1994). Priimki, imena in domača hišna imena v Cirkulanah. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, 2, 327–335.
- Ivančič Kutin, B. (2006). Ledinska in hišna imena v vasi Čadrg - del kulturnega izročila. *Traditiones*, 35/1, 135–158.
- Keber, J. (2002). Rojstna imena, hišna imena, vzdevki, psevdonimi v Sloveniji. *Jezikoslovni zapiski*, 8/2, 47–69.
- Keber, J. (2021). *Leksikon priimkov*. Celje: Mohorjeva družba.
- Klinar, K. (2021). *Kako se pri vas reče? Hišna imena v naseljih Bohinjska Češnjica, Jereka, Podjelje, Srednja vas v Bohinju, Stara Fužina in Studor* (2. izdaja). Bohinj: Občina Bohinj.
- Lenarčič, S. (2015). *Imam ime! Slovar imen, ki so v rabi med Slovenci* (1. izdaja). Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Lenarčič, S. (2012). *Vse o imenih v Sloveniji*. Modrijan.
- Prašnički, M., Petrovič, M., Petek, P., Letonja, P. (ur.) (2016). *Belanski narečni govor: urejeno slovarsko gradivo, slovnične in glasovne posebnosti, besedne zveze in zvočni posnetki govora*. Cirkulane: Društvo za oživitve gradu Borl.
- Zorko, Z. (2005). Pojoči dialekt vzhodnih Haloz. V M. Prašnički (ur.), *Cirkulane: svet Belanov* (str. 401–412). Cirkulane: Halo d. o. o.

USTNI VIRI

Lorbek P., 22. 1. 2024, ustni vir.

SPLETNI VIRI

Zgodovina občine (b. d.). Občina Cirkulane. Pridobljeno 14. 1. 2024 s <https://www.cirkulane.si/objave/175>

M792 Cirkulane, k.o. (b. d.). Franciscejski kataster za Štajersko. Pridobljeno 13. 1. 2024 s <https://vac.sjas.gov.si/vac/search/details?id=368050&text=M792PUA%20Abecedni%20seznam%20lastnikov%20zemlji%C5%A1%C4%8D>

Raba hišnih imen (b. d.). Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine. Pridobljeno 15. 1. 2024 s <http://www.nesovnadediscina.si/sl/register/raba-hisnih-imen>

Pleteršnik M., Slovensko-nemški slovar. Pridobljeno 11. 2. 2024 s <http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>

Slovar slovenskega knjižnega jezika, druga, dopolnjena in deloma prenovljena izdaja. Pridobljeno 1. 2. 2024 s www.fran.si

Slovar stare knjižne prekmurščine. Pridobljeno 4. 2. 2024 s www.fran.si

Hrvaško-slovenski spletni slovar. Pridobljeno 6. 2. 2024 s <https://sl.pons.com/>

Nemški spletni slovar. Pridobljeno 7. 2. 2024 s <https://www.duden.de/>

VIRI SLIK

Slika 1: <https://www.cirkulane.si/novica/80161>

Slika 2: <https://vac.sjas.gov.si/vac/util/fileStream?type=2&uodid=211641&docid=10&seq=1>

PRILOGE

Priloga 1: Spletna anketa za učence

Dostopno: <https://1ka.arnes.si/a/74477ed2>

Hišna in ledinska imena (Cirkulane)

Pozdravljeni!

Smo Nadija, Lana in Lucija, učenke 9. razreda. Pripravljamo raziskovalno nalogo o hišnih in ledinskih imenih v naši občini. Hišna imena so domača imena družin, posameznikov, ki se prenašajo iz roda v rod. Ledinska imena so domača poimenovanja za travnike, pašnike, doline, poti, jame ..., značilna za neko okolje. Z odgovori na vprašanja bi nam znatno pomagal_a pri raziskavi o uporabi in razširjenosti le-teh.

Opozorilo: Podatke bomo uporabile izključno za raziskavo v okviru raziskovalne naloge.

Naslednja stran

* Spol

ženski

moški

* Starost:

* Priimek:

* Ali ima vaša družina 'domače' ime?

DA

NE

1* Če si na prejšnje vprašanje odgovoril z DA, kako se imenujete?

* Ali te tvoji vrstniki poznajo pod domačim imenom?

DA

NE

* Ali vas krajanj, sosedje poimenujejo z domačim imenom?

DA

NE

---

* Ali poznaš izvor domačega imena?

DA

NE

---

* Zapiši izvor.

---

* Se pri tvojih sorodnikih pojavi še kakšno domače poimenovanje?

DA

NE

---

* Katero 'domače' poimenovanje se pojavi pri tvojih sorodnikih?

---

* Zapiši tudi njihov priimek.

[Prejšnja stran](#)

[Zadnja stran](#)

Priloga 2: Vprašalnik RAGOR

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VPRAŠALNIK ZA DOMAČIJO

Podatki o domačinu

IME IN PRIIMEK			
NASLOV	Stara h. št.		
HIŠNO IME			
LETNICA ROJSTVA	SPOL	M	Ž
OD KDAJ ŽIVITE TUKAJ?			

Izvor hišnega imena

Kaj hišno ime pomeni, kakšna je možna razlaga hišnega imena?	_____	
	_____	
	_____	
	_____	
	_____	
Kdaj je po vaši oceni nastala domačija?	a) pred letom 1800 b) med 1800 in 1900	c) med 1900 in 1945 d) po letu 1945

S katerimi dejavnostmi ali obrtni so se ukvarjali ali se še ukvarjate na domačiji?

Ali poznate kakšno zanimivo zgodbo ali prigodo, povezano z domačijo in njenimi predniki? Ali poznate zanimivo zgodbo o vaši domači vasi?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Ali hranite kakšno staro fotografijo ali razglednico vaše domačije ali vasi?

DA NE

(Če je odgovor da, anketiranega prosimo, če nam lahko slike posodi za skeniranje. Originale je potrebno vrniti.)

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Splošna vprašanja o hišnih imenih

Zakaj se vam zdijo hišna imena pomembna?	
Ali v vsakdanjem pogovoru s sokrajani uporabljate hišna imena?	DA NE
Ali vas sokrajani poznajo pa vašem hišnem imenu?	DA NE
Ali ste na svoje hišno ime ponosni?	DA NE
Ali mladi in otroci še uporabljajo hišna imena?	DA NE
Ali menite, da se hišna imena izgublajo?	DA NE
Se vam zdi pomembno, da se hišna imena ohranijo?	DA NE
Katero ime v vaši vasi se vam zdi najbolj posebno?	
Zakaj se vam to ime zdi posebno?	

Popisovalec: _____

Datum: _____

Domačija je fotografirana?	DA NE
----------------------------	-------